

REPUBLIKA HRVATSKA
DRŽAVNI ZAVOD ZA STATISTIKU

IZVJEŠTAJ O KVALITETI ZA STATISTIČKO ISTRAŽIVANJE Regionalni bruto domaći proizvod (BDP) za 2022.

Organizacijska jedinica: Služba agregata nacionalnih računa
Priredili: Jasna Medek, Patrik Pipp

ožujak 2025.

0. Osnovne informacije

- Svrha, cilj i predmet istraživanja

Regionalni računi jesu podsustav nacionalnih računa u kojima su predmeti razmatranja Republika Hrvatska, jedinice prema HR NUTS_2021. - HR NUTS 2 i na razini županija. Primijenjeni su isti koncepti kao i u nacionalnim računima. BDP u tržišnim cijenama jest zbroj dodanih vrijednosti po djelatnostima uz uključivanje u obračun na nacionalnoj razini gospodarstva stavki koje nisu raspoređene po djelatnostima kao što su porezi na proizvode minus subvencije na proizvode.

- Izvještajno razdoblje

Kalendarska godina

- Pravni akti i drugi sporazumi

Pravna osnova Europske unije

Uredba (EU) 2023/734 Europskog Parlamenta i Vijeća od 15. ožujka 2023. o izmjeni Uredbe (EU) br. 549/2013 o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji te stavljanju izvan snage 11 pravnih akata u području nacionalnih računa (SL L 97, 5.4.2023)

Uredba (EU) 2019/516 Europskog Parlamenta i Vijeća od 19. ožujka 2019. o usklađivanju bruto nacionalnog dohotka po tržišnim cijenama te stavljanju izvan snage Direktive Vijeća 89/130/EEZ, Euratom i Uredbe Vijeća (EZ, Euratom) br. 1287/2003 (Uredba o BND-u) (SL L 91, 29.3.2019.)

Delegirana uredba Komisije (EU) 2015/1342 od 22. travnja 2015. o izmjeni metodologije za klasifikaciju proizvoda po djelatnostima navedene u Prilogu A Uredbi (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća (SL L 207, 4.8.2015.)

Uredba (EU) br. 549/2013 Europskog Parlamenta i Vijeća od 21. svibnja 2013. o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (SL L 174, 26.6.2013 .)

Odluka Komisije od 30. studenoga 1998. o pojašnjenju Priloga A Uredbi Vijeća (EZ) br. 2223/96 o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Zajednici u pogledu načela za mjerenje cijena i obujma (priopćena pod brojem dokumenta C(1998) 3685) (SL L 340, 16.12.1998.)

Odluka Komisije od 17. prosinca 2002. o dodatnom pojašnjenju Priloga A Uredbi Vijeća (EZ) br. 2223/96 u pogledu načela za mjerenje cijena i obujma u nacionalnim računima (priopćena pod brojem dokumenta C(2002) 5054) (SL L 347, 20.12.2002.)

Provedbena odluka Komisije od 26. lipnja 2014. o odobravanju državama članicama odstupanja povezanog s dostavom statistike u skladu s Uredbom (EU) br. 549/2013 Europskog parlamenta i Vijeća o Europskom sustavu nacionalnih i regionalnih računa u Europskoj uniji (priopćeno pod brojem dokumenta C(2014) 4164) (SL L 195, 2.7.2014.)

Uredba Komisije (EU) br. 715/2010 od 10. kolovoza 2010. o izmjeni Uredbe Vijeća (EZ) br. 2223/96 u pogledu prilagodbi nakon revizije statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NKD Revizija 2 i statističke klasifikacije proizvoda prema djelatnosti (KPD) u nacionalnim računima (SL L 210, 11.8.2010.)

Delegirana uredba Komisije (EU) 2023/137 od 10. listopada 2022. o izmjeni Uredbe (EZ) br. 1893/2006 Europskog parlamenta i Vijeća o utvrđivanju statističke klasifikacije ekonomskih djelatnosti NKD Revizija 2 C/2022/7104

Hrvatski zakoni

Zakon o računovodstvu (NN, br. 85/24.)

Zakon o financijskom poslovanju i računovodstvu neprofitnih organizacija (NN, br. 121/14. i 114/22.)

Odluka o Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. - NKD 2007. (NN, br. 58/07. i 72/07.)

Klasifikacija proizvoda po djelatnostima - KPD 2008. (NN, br. 108/08.)

Pravilnik o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN, br. 95/16. i 144/20.)

Pravilnik o izmjenama i dopunama Pravilnika o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja (NN br. 158/23.)

Pravilnik o obliku i sadržaju dodatnih podataka za statističke i druge potrebe (NN, br. 2/17. i 158/23.)
Odluka o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja kreditnih institucija (NN, br. 42/18., 122/20., 119/21. i 108/22.)

Odluka o strukturi i sadržaju godišnjih financijskih izvještaja kreditnih institucija (NN, br. 42/18., 122/20., 119/21. i 108/22.)

Pravilnik o obliku i sadržaju financijskih i dodatnih izvještaja društva za osiguranje, odnosno društva za reosiguranje (NN, br. 20/23.)

Pravilnik o proračunskom računovodstvu i računskom planu (NN, br. 158/23.)

Ostali međunarodni standardi

Priručnik o tromjesečnim nacionalnim računima, Eurostat, 2013.

Sistem nacionalnih računa 2008

Europski sistem računa ESA 2010

Razumijevanje nacionalnih računa, drugo izdanje, Francois Lequiller, Derek Blades, OECD 2014

Priručnik za tromjesečne račune, IMF, 2017

- Sustav klasifikacija

Klasifikacija prostornih jedinica za statistiku Nacionalna klasifikacija djelatnosti 2007.

- Statistički pojmovi i definicije

Sektor makroekonomskih statistika koristi ESA 2010 metodološke upute te radne materijale i priručnike objavljene od strane Eurostata i drugih statističkih organizacija. Određena odstupanja od ESA 2010 metodologije su i dalje prisutna. U svrhu konzistentne primjene metodologije, DZS provodi revizije. Posljednjih godina se posebna pažnja posvećuje problemu konzistentnog bilježenja podataka u različitim domenama nacionalnih računa. Glavni izvori podataka za obračun godišnjeg BDP-a jesu: Registar godišnjih financijskih izvještaja poduzeća (poduzetnici, banke i štedionice, osiguravajuća društva i ostale financijske institucije) koji vodi FINA, godišnji financijski izvještaj za proračune i proračunske korisnike, statistički izvještaj za neprofitne institucije, godišnji podaci porezne uprave za neinkorporirane jedinice i samozaposlene, statistička istraživanja, statistika financija i bilanca plaćanja Hrvatske narodne banke, fiskalna statistika Ministarstva financija i ostali raspoloživi izvori podataka. Obračun je izveden na temelju raspoloživih statističkih podataka prema Nacionalnoj klasifikaciji djelatnosti 2007. na razini odjeljaka u tekućim i stalnim cijenama. Poslovni subjekti grupirani su u djelatnostima kao institucionalne jedinice, a ne kao jedinice čistih djelatnosti. Bruto domaći proizvod izračunan je u američkim dolarima i eurima, ukupno i po stanovniku, na osnovi obračunanoga ukupnog bruto domaćeg proizvoda u tekućim cijenama, prosječnoga godišnjeg tečaja Hrvatske narodne banke za američki dolar i euro te procijenjenih podataka o broju ukupnog stanovništva. Godišnji prosjek broja stanovnika izračunan je kao prosjek stanja 31. prosinca prethodne godine i 31. prosinca tekuće godine.

- Statistička jedinica

Slijedom ESA 2010 smjernica, u nacionalnim računima koriste se dvije vrste jedinica i dva odgovarajuća načina podjele gospodarstva: (a) institucionalna jedinica; (b) lokalna jedinica prema vrsti djelatnosti (lokalni JVD). Prva vrsta koristi se za opisivanje dohotka, rashoda i financijskih tokova, kao i bilance. Druga vrsta jedinica koristi se za opis proizvodnih procesa, za input-output analizu i za analizu prema regijama. Institucionalna jedinica je gospodarski subjekt za koji je karakteristična autonomija donošenja odluka u vršenju svoje glavne funkcije. Rezidencijalna jedinica smatra se institucionalnom jedinicom na gospodarskom području u kojoj ima središte dominantnog ekonomskog interesa ako ima autonomiju donošenja odluka i vodi kompletan skup računa, ili je u stanju sastaviti kompletan skup računa. Lokalni JVD grupira sve dijelove institucionalne jedinice u svojstvu proizvođača koji se nalaze na jednom mjestu ili u usko lociranim mjestima i koji doprinose obavljanju aktivnosti na razini razreda (četiri znamenke) NKD 2007. Institucionalna jedinica sastoji se od jednog ili više lokalnih JVD-ova; dok lokalni JVD pripada jednoj i samo jednoj institucionalnoj jedinici. Hrvatski godišnji BDP izračunat je na razini institucionalne jedinice, koristeći uglavnom administrativne izvore

podataka. Regionalni računi temelje se na LJVD-u. Sektorski računi sastavljaju se na razini institucionalne jedinice.

- Statistička populacija

Populacija nacionalnih računa u zemlji sastoji se od svih rezidentnih statističkih jedinica (institucionalnih jedinica ili lokalnih JVD-a). Jedinica je rezidentna jedinica zemlje kada ima središte prevladavajućeg ekonomskog interesa na gospodarskom teritoriju te zemlje, odnosno kada se bavi duži period (godinu dana ili više) gospodarskim djelatnostima na ovom području. Nacionalni računi su sveobuhvatni, što znači da su obuhvaćene sve rezidentne statističke jedinice.

1. Relevantnost

1.1. Korisnici podataka

Primarni korisnici podataka nacionalnih računa u Hrvatskoj su Ministarstvo financija, Ministarstvo gospodarstva, financijske institucije, Hrvatska narodna banka, Hrvatska gospodarska komora, znanstvene i akademske institucije koje provode makroekonomska istraživanja kao primarnu aktivnost, novine specijalizirane za područje makroekonomije. Međunarodna organizacija poput MMF-a i OECD-a, znanstvene i akademske institucije koje provode makroekonomska istraživanja.

1.1.1. Potrebe korisnika

Podaci nacionalnih računa pružaju ključne informacije za praćenje ekonomske politike i donošenje odluka, za predviđanja, za administrativne svrhe, za informiranje šire javnosti o ekonomskim kretanjima (izravno ili indirektno putem novinskih agencija) i kao ulaz za ekonomska istraživanja.

1.1.2. Zadovoljstvo korisnika

Prikazi i mišljenja korisnika podataka nacionalnih računa mogu se prikupiti i analizirati kao jedan od alata za "mjerenje" relevantnosti podataka nacionalnih računa. Korisnici postavljaju pitanja i daju prijedloge putem sljedećih kontakata na e-poštu: za informacije i zahtjeve korisnika stat.info@dzs.hr, a za novinske zahtjeve press@dzs.hr

1.2. Potpunost

U većini država nacionalni računi pokrivaju domene glavnih agregata nacionalnih računa, računa države, sektorske račune, regionalne račune i tablice ponude i uporabe. Međutim, sadržaj podataka o tim domenama, kao i detalji različitih raščlambi (po regijama, sektoru, djelatnosti, proizvodu itd.) mogu odstupati po državama, ovisno o nacionalnim potrebama i dostupnim izvorima. Program slanja podataka prema ESA 2010, koji se sastoji od 22 tablice o svim domenama nacionalnih računa, definira minimalni skup podataka nacionalnih računa koji mora biti dostupan u svim državama članicama EU. Poveznica na odstupanja od programa slanja podataka prema ESA 2010 nalazi se u nastavku: [Pravo EU-a - EUR-Lex](#)

1.2.1. Stopa potpunosti podataka

Stopa potpunosti podataka je: 100%

2. Točnost i pouzdanost

2.1. Uzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.1.1. Pokazatelji uzoračke pogreške

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2. Neuzoračka pogreška

Nije primjenjivo.

2.2.1. Pogreška obuhvata

Nema točnih informacija o jedinicama van obuhvata, ali pretpostavka je da je neznatan broj. Statistički poslovni registar kontinuirano provjerava sve relevantne administrativne izvore.

2.2.2. Stopa nadobuhvata

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.3. Pogreška mjerenja

Kontrole se primjenjuju na sve relevantne izvore podataka i izračune.

2.2.4. Pogreška neodgovora

Nije primjenjivo.

2.2.5. Stopa neodgovora jedinice

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.6. Stopa neodgovora na određenu varijablu

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.7. Pogreška obrade

Nije primjenjivo.

2.2.8. Stopa imputacije

Pokazatelj nije primjenjiv.

2.2.9. Pogreška izbora modela

Nije primjenjivo.

2.3. Revizija podataka

2.3.1. Politika revizije podataka

Putem DZS internetske stranice, korisnici statističkih podataka su obaviješteni o revizijama (preliminarni podaci, konačni podaci).

Podaci nacionalnih računa podliježu stalnoj reviziji zbog dostupnosti novih ulaznih podataka. Nazivaju se rutinskim revizijama i podrazumijevaju redovne revizije podataka država i europskih agregata, koje su izvedene iz prvih. Rjeđe, iznimne revizije (zване benchmark revizije) rezultat su velikih promjena u izvorima podataka, klasifikacijama ili metodologijama. Na primjer, prilikom prelaska s ESA95 na ESA 2010, provela se benchmark revizija na razini države i na razini euro područja / EU podataka. Dvije radne skupine razvile su prijedloge za usklađeniji pristup benchmark i rutinskim revizijama. Jedna od njih pod pokroviteljstvom direktora makroekonomskih statistika (DMES) bavila se benchmark revizijskom politikom, drugi pod pokroviteljstvom Odbora za monetarnu, financijsku i statistiku platne bilance (CMFB) o Europskoj usklađenoj revizorskoj politici bavila se rutinskim revizijama.

Na internetskim stranicama Državnog zavoda za statistiku na poveznici https://dzs.gov.hr/Opća_revizijska_politika_DZS-a korisnici statističkih podataka obaviješteni su o revizijama.

2.3.2. Praksa revizije podataka

Dok bi revizije trebalo promatrati kao postupak za progresivno poboljšavanje kvalitete nacionalnih računa zbog npr. boljih izvora i / ili metode koji postaju dostupniji, dostupnost metapodataka o reviziji ključni je element za razumijevanje podataka nacionalnih računa i revizija između uzastopnih priopćenja. Stoga su potrebni podaci o glavnim razlozima revizija i njihovoj prirodi (dostupni novi izvorni podaci, nove metode itd.), kao i eventualno kvantitativna i kvalitativna procjena prosječne veličine revizija i njihovog smjera na temelju povijesnih podataka. U 2015. godini DZS je proveo reviziju na mnogobrojnim metodološkim promjenama. Najznačajnije promjene odnose se na prikazivanje izdataka za istraživanje i razvoj kao investicije, prikazivanje izdataka za sustave naoružanja kao investicije, uvođenje načela promjene vlasništva za robu poslanu u inozemstvo na obradu, uključivanje ilegalnih aktivnosti, poboljšanja u obračunu neživotnog osiguranja, bruto vrijednosti proizvodnje središnje banke, UFPIM-a, poreza na proizvodnju, sektorske klasifikacije i NKD klasifikacije.

2.3.3. Prosječna veličina revizije podataka

Pokazatelj se ne izračunava.

2.4. Desezoniranje

Nije primjenljivo.

3. Pravodobnost i poštovanje rokova objavljivanja

3.1. Pravodobnost

Podaci nacionalnih računa trebali bi korisnicima biti dostupni koliko je god moguće pravovremeno, uzimajući u obzir učestalost podataka (godišnje ili tromjesečno), vrstu podataka (informacije o strukturi gospodarstva ili o razvoju konjunktura) te odgovarajuću ravnotežu između točnosti i pravovremenosti. Program prijena podataka prema ESA 2010 definira potrebnu pravovremenost za sve tablice nacionalnih računa. Tromjesečne tablice trebaju biti dostupne između 2 i 3 mjeseca po završetku tromjesečja. Godišnje tablice moraju biti poslone između 2 mjeseca (glavni agregati), 24 mjeseca (regionalni računi) i 36 mjeseci (tablice ponude i uporabe) nakon kraja referentne godine.

3.1.1. Pravodobnost prvih rezultata

Pravodobnost prvih rezultata je: T + 26

3.1.2. Pravodobnost konačnih rezultata

Pokazatelj nije primjenljiv.

3.2. Poštovanje rokova objavljivanja

Dobra praksa zahtijeva da se datumi na koje podaci o nacionalnim računima postaju dostupni unaprijed najavljuju te dostave i poštuju. Podaci nacionalnih računa u okviru programa ESA 2010 trebaju biti pravovremeno dostavljeni u Eurostat u skladu s unaprijed definiranim programom dostave (ili prije). Do kašnjenja u prijenu podataka može doći zbog ograničenja resursa podataka.

3.2.1. Poštovanje rokova objavljivanja – dostava i objavljivanje

Vremenska određenost je: 1

4. Pristupačnost i jasnoća

DZS uvijek objavljuje priopćenja nakon obavljenog obračuna. Priopćenja su dostupna na web stranicama. Osim priopćenja, podaci nacionalnih računa se objavljuju u: Statističkim informacijama, Hrvatskoj u brojkama i Statistici u nizu. Redovne ažurirane verzije podatka mogu se naći u MS Excel obliku na poveznici u nastavku:

[NR-2025-2-1 Bruto domaći proizvod za Republiku Hrvatsku, HR NUTS 2021. – HR NUTS 2 i županije u 2022. | Državni zavod za statistiku](#)

4.1. Priopćenja

PRIOPĆENJE od 11. veljače 2025., br. NR-2025-2-1 BRUTO DOMAĆI PROIZVOD ZA REPUBLIKU HRVATSKU, HR_NUTS 2021. - HR NUTS 2 I ŽUPANIJE U 2022.

4.2. Mrežna baza podataka

[Web | Državni zavod za statistiku](#)

4.3. Pristup mikropodacima

Uvjeti prema kojima određeni korisnici mogu imati pristup mikropodacima su propisani Pravilnikom o uvjetima i načinu korištenja povjerljivih statističkih podataka u znanstvene svrhe.

4.4. Dokumentacija o metodologiji

Opći metodološki okvir za kompiliranje nacionalnih računa u EU je ESA 2010. Pored toga, razvijeno je nekoliko priručnika koji pomažu statističarima u izradi podataka iz područja nacionalnih računa. Neki od najvažnijih metodoloških priručnika su Priručnik o tromjesečnim nacionalnim računima, Priručnik o metodama regionalnih računa, Priručnik Eurostata o tablicama ponude i potražnje te input/output tablice i Priručnik o državnom deficitu i dugu. Također su dostupni priručnici za specifična područja, npr. priručnik za procjenu zemljišta, vodič za procjenu zaliha, priručnik za mjerenje istraživanja i razvoja u ESA 2010. Gore spomenuti priručnici posebno se odnose na statistiku nacionalnih računa EU-a. Međutim, dostupni su i međunarodni ekvivalenti: SNA 2008, Tromjesečni priručnik za nacionalne račune, Priručnik o izradi i analizi input/output tablica, Priručnik za statistiku državnih financija. Dokumentacija nacionalnih računa DZS-a o izvorima i metodama dostupna je za: Inventory tromjesečnih nacionalnih računa Inventory o proceduri prekomjernog proračunskog manjka.

5. Usklađenost i usporedivost

5.1. Koeficijent asimetričnosti kod zrcalnih statistika

Zrcalna statistika između zemalja je predmet proučavanja Eurostata. S vremenom ova problematika dobiva sve više na važnosti.

5.2. Usporedivost tijekom vremena

Kako su podaci za sva referentna razdoblja sastavljeni u skladu sa zahtjevima ESA 2010, podaci nacionalnih računa s vremenom su u potpunosti usporedivi. Također, u slučaju temeljnih promjena metoda ili klasifikacija, provode se revizije dugih vremenskih serija, koje uglavnom sežu daleko u prošlost.

5.2.1. Duljina usporedivih vremenskih serija

Duljina usporedivih vremenskih serija je: 22

5.2.2. Razlozi za prekid u vremenskoj seriji

Nije primjenjivo.

5.3. Usklađenost kratkoročnih i godišnjih statistika

Pokazatelj nije primjenjiv.

5.4. Usklađenost s podacima nacionalnih računa

Pokazatelj se ne izračunava.

5.5. Usklađenost s podacima iz administrativnih izvora

Pokazatelj se ne izračunava.

6. Trošak i opterećenje

6.1. Trošak

Nije raspoloživo.

6.2. Opterećenje

Nije raspoloživo.